PREDNOSTI IMPLEMENTACIJE STANDARDA O IZVJEŠTAVANJU O ODRŽIVOSTI GRI 403

ADVANTAGES OF THE IMPLEMENTATION OF THE SUSTAINABILITY REPORTING STANDARD GRI 403

Mr. sc. Gorana Lipnjak

Hrvatska udruga za zdravo radno mjesto
Kornatska 1d, 10000 Zagreb, Hrvatska/Croatia
E-mail: glipnjak@gmail.com

UDK/UDC: 331.45

JEL klasifikacija/JEL classification: L15; K32

DOI: 10.30657/hdmk.2020.35

Stručni članak/Professional paper

Jezik/Language: Hrvatski/Croatian

SAŽETAK

GRI standardi predstavljaju najbolju svjetsku praksu za javno izvještavanje o nizu ekonomskih, okolišnih i društvenih utjecaja. Izvješćivanje o održivosti na temelju Standarda pruža informacije o pozitivnim ili negativnim doprinosima organizacije za održivi razvoj. Novi Standard o društveno odgovornom poslovanju GRI 403 (Global Reporting Initiative) Zdravlje i sigurnost na mjestu rada 2018 stavlja naglasak na pristup upravljanju nefinancijskim utjecajima povezanim sa sigurnošću radnika i njihovim zdravljem. Deset pripadajućih objava tog standarda traži od organizacije da ima uveden sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestu rada, da identificira opasnosti, procjeni rizike, istražuje incidente, uključuje radnike u donošenje odluka, vodi računa i izvještava o ozljedama na mjestu rada i profesionalnim bolestima i dr. U radu su prikazane osnovne prednosti implementacije standarda GRI 403 te je dan paralelan prikaz zahtjeva standarda GRI 403 sa zakonskim zahtjevima Republike Hrvatske u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu.

Ključne riječi: izvještavanje o održivosti, standard GRI 403, zaštita zdravlja i sigurnost na mjestu rada.

1. UVOD

Zaštita zdravlja radnika i sigurno mjesto rada osnovna su ljudska prava. Podizanje svijesti o zaštiti zdravlja radnika ne samo da podiže kvalitetu života radnika i općenito zadovoljstva i dobrobiti društva nego i utječe na ekonomske i gospodarske pokazatelje nacije. Mnoge preporuke, smjernice, zakonske odredbe donose se u cilju daljnjeg poboljšanja radnih uvjeta. Međunarodne norme i standardi u svojim strukturama često navode preporuke za implementiranje aktivnosti koje utječu na podizanje kvalitete upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti. Zaštita zdravlja i sigurnost na radu kao važno ljudsko pravo sadržani su u mnogim međunarodnim propisima: dokumentima Međunarodne organizacije rada (ILO), Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), Ujedinjenih naroda (UN) te u mnogim nacionalnim zakonima i obvezujućim propisima. Zdravlje radnika i sigurni radni uvjeti tema su i Ciljeva održivog razvoja koje su usvojili Ujedinjeni narodi kao dio Programa 2030 za održivi razvoj.

Vlada Republike Hrvatske donijela je Zakon o zaštiti na radu (N.N. 71/14, 118/14, 94/18, 96/18) koji obvezuje sve organizacije da provode mjere zaštite na svim mjestima rada. Zakonom se uređuje sustav zaštite na radu u RH, a osobito nacionalna politika i aktivnosti, opća načela prevencije, obveze i prava poslodavca i radnika te nadzor i prekršajna odgovornost. Svrha Zakona je sustavno uređenje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom.

2. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Društveno odgovorno poslovanje (DOP) odnosi se na način na koji organizacije upravljaju svojim poslovnim procesima kako bi ostvarile pozitivan učinak na društvo, odnosno na preuzimanje odgovornosti organizacije za učinak njenih aktivnosti na društvo i okoliš, pri čemu te aktivnosti trebaju biti u skladu s interesima društva, temeljiti se na etičkom djelovanju i biti u skladu sa zakonom i ostalim pravnim propisima.¹ Izvještavanje o društvenom učinku i održivosti postaje uobičajena praksa uglednih tvrtki. Odgovoran korporativni menadžment u sve većoj mjeri uviđa da poslovanje čiji je jedini cilj stjecanje profita, bez brige o društvu, okolini i svim interesno utjecajnim skupinama, ne može biti dugoročno održivo. Stoga društveno odgovorno poslovanje danas postaje neizostavna strategija odgovornog i etičnog upravljanja korporacijom, što nije u proturječju s ostvarivanjem profita – sve se češće dokazuje da DOP pozitivno utječe na zadovoljstvo zaposlenika, pozitivnu percepciju kompanije u javnosti, a posljedično i na povećanje dobiti. Zbog proaktivne prirode DOP-a korporativni odnosi s javnostima mogu igrati značajnu ulogu u uspostavljanju razumijevanja između korporacije i javnosti, podižući svijest o potrebi etičkog djelovanja. Uspjeh korporacije ovisi o odnosu koji ostvaruje s dionicima, a te je odnose moguće osnažiti definiranjem vlastite vizije, misije i vrijednosti, izgradnjom korporativne kulture, djelovanjem u skladu s njom te učenjem na temelju povratnih informacija koje kompanija dobiva od svojih javnosti.²

3. IZVJEŠTAVANJE O DRUŠTVENO ODGOVORNOM POSLOVANJU

Organizacije koje promiču društveno odgovorno poslovanje svoje aktivnosti u tom dijelu poslovanja najčešće prezentiraju široj javnosti kao dio svog godišnjeg izvješća koje pomaže organizaciji jasno postaviti ciljeve te mjeriti učinak i uspješnost provedenih promjena, a iz dobivenih rezultata se iščitavaju podaci o utjecaju organizacije na okoliš, društvo i ekonomiju. Međunarodno dogovoreni podaci i mjerila omogućavaju da informacije sadržane u izvještajima postanu dostupne i razumljive svim interesno utjecajnim skupinama.

Pokazatelji učinka u pogledu društvene odgovornosti su podijeljene u tri kategorije: ekonomiju, okoliš i društvo. GRI standardi za izvještavanje osmišljeni su da ih organizacije koriste za izvještavanje o njihovim utjecajima na gospodarstvo, okoliš i društvo. GRI standardi strukturirani su kao skup međusobno povezanih modularnih standarda – slika 1³.

Slika 1. Pregled GRI standarda

¹ https://hr.wikipedia.org/wiki/Dru%C5%A1tveno_odgovorno_poslovanje (Preuzeto 19.12.2019.)

² Božo Skoko, Maja Mihovilović, *Odnosi s javnošću u funkciji društveno odgovornog poslovanja*; Praktični menadžment, 2014.

³ Globalreporting dostupno na <https://www.globalreporting.org/standards/media/1910/gri-403-occupational-health-and-safety-2018.pdf> (Preuzeto 18.12.2019.)

Izvor: <https://www.globalreporting.org/standards/media/1910/gri-403-occupational-health-and-safety-2018.pdf>

GRI standardi predstavljaju najbolju svjetsku praksu za javno izvještavanje o nizu ekonomskih, okolišnih i društvenih utjecaja. Izvješćivanje o održivosti na temelju Standarda pruža informacije o pozitivnim ili negativnim doprinosima organizacije za održivi razvoj. Organizacija može koristiti sve ili dio odabranih GRI standarda za izvještavanje o određenim informacijama. U kontekstu GRI standarda, društvena dimenzija održivosti odnosi se na utjecaj organizacije na društvene sustave u kojima ona djeluje. Pojedine organizacije u Hrvatskoj prihvatile su društveno odgovorno poslovanje kao standardni način poslovanja.⁴

4. STANDARD GRI 403

Standard GRI 403 Zdravlje i sigurnost na mjestu rada dio je tematskih specifičnih GRI standarda za izvještavanje o održivosti iz serije 400 koji se odnose na društvene teme. Standard je izdao Odbor za standarde globalne održivosti (GSSB), a može ga koristiti organizacija bilo koje veličine, vrste, sektora ili zemljopisnog položaja koja želi izvijestiti o svojim utjecajima na temu zaštite zdravlja na radu. Standard se koristi zajedno sa standardima: GRI 101: Osnove, GRI 103: Pristup upravljanju i GRI Pojmovnik.

Standard GRI 403 obuhvaća sedam objava o pristupu upravljanju te triju tematski specifičnih objava, a na snazi za izvještavanje je od 1. siječnja 2021. godine, s tim da se potiče i na ranije usvajanje.⁵

⁴ Wikipedia dostupno na https://hr..org/wiki/Dru%C5%A1tveno_odgovorno_poslovanje (Preuzeto 19.12.2019.)

⁵ HRPSOR - Standard GRI 403 Zdravlje i sigurnost na mjestu rada

5. ZAKON O ZAŠTITI NA RADU

Zakon o zaštiti na radu (N.N. 71/14, 118/14, 94/18, 96/18) ima za cilj urediti sustav zaštite na radu u RH uz sustavno unapređivanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi s radom.

Zakonom se propisuju opća načela sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja, pravila za uklanjanje čimbenika rizika te postupci osposobljavanja radnika kao i postupci obavješćivanja i savjetovanja radnika i njihovih predstavnika s poslodavcima i njihovim ovlaštenicima. Zakonom se u pravni poredak RH prenose sljedeće Direktive EU:

- Direktiva Vijeća 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu;
- Direktiva Vijeća 92/57/EEZ o primjeni minimalnih sigurnosnih i zdravstvenih zahtjeva na privremenim i pokretnim radilištima;
- Direktiva Vijeća 91/383/EEZ o dopunama mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu radnika u radnom odnosu na određeno vrijeme i privremenom radnom odnosu;
- Direktiva Vijeća 92/85/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje;
- Direktiva Vijeća 94/33/EZ o zaštiti mladih ljudi na radu (*Zakon o zaštiti na radu, 2018*); Pravilnik o izradi procjene rizika jedan je od bitnih pravilnika koji se nadovezuje na Zakon o zaštiti na radu.⁶

6. HRN ISO 45001:2018

Norma HRN ISO 45001:2018 en Sustavi upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 45001:2018) je u svojoj strukturi i sa svojim zahtjevima usporediva s GRI standardom 403 kao i sa Zakonom o zaštiti na radu te predstavlja skup zahtjeva i preporuka kako bi se u organizacijama uspješno provodile mjere koje dovode do kvalitetne zaštite radnika na svakom mjestu rada. Norma donosi određene promjene u odnosu na dosadašnji standard HRN BS OHSAS 18001:2014 te je u potpunosti kompatibilna s normama za sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2015 i normom ISO 14001:2015 za sustav upravljanja zaštitom okoliša i time primjenljiva za implementaciju integriranog sustava upravljanja.⁷

Norma se zasniva na procesima, treba biti uključena u stratešku politiku organizacije, razmatra rizike i prilike, uključuje stavove zainteresiranih strana kroz razmatranje konteksta organizacije i dr.⁸

7. ZAHTJEVI STANDARDA GRI 403

Prevenција štete i promicanje zdravlja zahtijevaju da organizacija pokaže predanost zdravlju i sigurnosti radnika. Zahtjeva se da organizacija uključi radnike u razvoj, provedbu i ocjenu politike zaštite zdravlja i zaštite na radu, sustava upravljanja i programa koji su

⁶ Pravilnik o izradi procjene rizika, 2014.

⁷ Jere Gašperov, Zahtjevi sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu prema HRN ISO 45001:2018 – Razlike u odnosu na prethodni BS OHSAS 18001:2007, Stručni skup HUZRM, Zagreb, 2019

⁸ Hrvatska norma HRN ISO 45001:2018 en Sustavi upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 45001:2018)

primjereni veličini i aktivnostima organizacije. Važno je savjetovati se s radnicima u izradi politike zaštite zdravlja i zaštite na radu, te sudjelovati u procesima potrebnim za planiranje, potporu, djelovanje i kontinuirano ocjenjivanje učinkovitosti sustava i programa upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu. Identifikacija opasnosti i procjena rizika, obuka radnika te identifikacija i istraživanje nezgoda također su ključni za planiranje, potporu, djelovanje i ocjenu sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu. Osim sprečavanja štete, organizacija može promovirati zdravlje radnika nudeći zdravstvene usluge ili usluge dobrovoljnog promicanja zdravlja i programe koji, npr., pomažu radnicima da poboljšaju prehranu ili prestanu pušiti. Ove dodatne usluge i programi ne mogu služiti kao zamjena za programe zaštite na radu koji sprječavaju štetu i štite radnike od ozljeda na radu i lošeg zdravlja. Očekuje se da sve usluge i programi koji imaju za cilj sprečavanje štete i promicanje zdravlja radnika poštuju pravo radnika na privatnost. Od organizacija se očekuje da neće koristiti sudjelovanje radnika u takvim uslugama i programima ili zdravstvene podatke koji iz njih proizilaze kao kriteriji za njihove odluke o zapošljavanju ili angažiranju radnika, uključujući otkaz, premještaj, napredovanje ili kompenzaciju.⁹

8. USPOREDBA ZAHTJEVA

Zahtjevi standarda GRI 403 usporedivi su i često kompatibilni s pojedinim člancima Zakona o zaštiti na radu.¹⁰

8.1. Objava 403-1 Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestu rada

Objava 403-1 mora sadržavati izjavu o tome je li uspostavljen sustav upravljanja u organizaciji temeljem zakonskih zahtjeva ili temeljem određenih standarda ili smjernica. Također organizacija mora opisati opseg posla radnika, aktivnosti i mjesta rada koja su obuhvaćena sustavom kao i podatak na koje se radnike sustav odnosi.

Zakon o ZNR ima za cilj uspostavu sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu. Osim odredbi Zakona o zaštiti na radu, tu je i niz pravilnika koji se odnose na pojedine segmente zaštite zdravlja.

8.2. Objava 403-2 Identifikacija opasnosti, procjena rizika i istraživanje incidenata

Objava 403-2 obvezuje organizaciju na identifikaciju opasnosti i procjenu rizika na mjestu rada. Također potrebno je izvijestiti o procesima koji se koriste za identifikaciju, za istraživanje incidenata, za određivanje korektivnih aktivnosti te za utvrđivanje unapređenja sustava.

Zakon o ZNR obvezuje svaku organizaciju da procjeni rizike po zdravlje i sigurnost na mjestu rada. Način procjene propisan je Pravilnikom o izradi procjene rizika.

8.3. Objava 403-3 Zdravstvene usluge na mjestu rada

Objava 403-3 zahtjeva da organizacija mora izvijestiti o zdravstvenim uslugama na mjestu rada koje doprinose identifikaciji opasnosti i uklanjanju odnosno smanjivanju rizika a odnose se na radnike kao i na osobe na radu.

⁹ Globalreporting dostupno na <https://www.globalreporting.org/standards/media/1910/gri-403-occupational-health-and-safety-2018.pdf> (Preuzeto 18.12.2019.)

¹⁰ Gorana Lipnjak, "Prednosti implementacije norme HRN ISO 45001:2018 i standarda GRI 403", 11. Konferencija o društveno odgovornom poslovanju", Zagreb, 2019.

Zakon o ZNR obvezuje poslodavca da osigura radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima na mjestu rada u skladu s posebnim propisima. Poslodavac je obavezan radniku jednom u pet godina, na njegov zahtjev, osigurati zdravstveni pregled. Organizacija mora ugovoriti usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom. Ministar zdravstva propisuje najmanji broj sati koje specijalist medicine rada mora provesti na mjestu rada, posebno kod poslova s posebnim uvjetima rada.

8.4. Objava 403-4 Sudjelovanje radnika, savjetovanje i komunikacija o zdravlju i sigurnosti na mjestu rada

Objava 403-4 zahtjeva izvještavanje o procesima sudjelovanja radnika kao i o savjetovanjima o razvoju, primjeni i ocjeni sustava upravljanja. Također je potrebno opisati formalna povjerenstva menadžmenta i radnika, ovlasti, učestalost sastajanja te autoritet u donošenju odluka.

Zakon o ZNR navodi obveze poslodavca o obavješćivanju radnika o rizicima na mjestima rada, o zaštitnim i preventivnim mjerama, o obvezama osnivanja Odbora zaštite na radu i dr.

8.5. Objava 403-5 Obuka radnika o zdravlju i sigurnosti na mjestu rada

Objava 403-5 zahtjeva obuhvaćanje svih obuka koje radnici moraju provesti: opća osposobljavanja, kao i ona koja se odnose na specifične opasnosti i procjene rizika na pojedinim mjestima rada. U smjernicama se navodi da se mogu uključiti i informacije o načinu procjene, potrebama za obukom, o načinu i temama provedbe obuke, tko ju provodi, popis radnika koji su obuku završili uz dodatne informacije je li obuka obavezna, je li besplatna, provodi li se u radno vrijeme te načinu kako se procjenjuje učinkovitost obuke.

Zakon o ZNR navodi obveza osposobljavanja radnika za rad na siguran način, o zabrani rada radnika koji nije osposobljen, o obveznom osposobljavanju za rada na poslovima s posebnim uvjetima rada te obvezi usavršavanja poslodavca i ovlaštenika te povjerenika radnima.

8.6. Objava 403-6 Promocija zdravlja radnika

Objava 403-6 obvezuje organizaciju da izvijesti o načinu pristupa radnika medicinskim i zdravstvenim uslugama koje nisu povezane s uslugama medicine rada. Također je potrebno opisati sve promocije dobrovoljnih zdravstvenih usluga koje su na raspolaganju radnicima, uključujući i one koje se odnose na posebne zdravstvene rizike na mjestima rada.

Zakon o ZNR navodi opća načela prevencije, kao što su na pr. prilagođavanja rada radnicima u vezi oblikovanja radnog mjesta rada, izbor radne opreme te način rada radi ublažavanja jednoličnog rada te ostalih napora s ciljem smanjenja štetnog učinka na zdravlje. Posebno se ne navodi promocija dodatnih zdravstvenih usluga.

8.7. Objava 403-7 Sprečavanje i ublažavanje utjecaja na zdravlje i sigurnost na mjestu rada direktno povezanih s poslovnim odnosima

Objava 403-7 obvezuje organizaciju da izvijesti o načinima u sprečavanju i ublažavanju značajnih negativnih utjecaja na zdravlje i sigurnost na mjestu rada koji su direktno povezani s djelatnošću, proizvodima ili uslugama ili poslovnim odnosima.

Zakon o ZNR navodi obveze poslodavca u vezi sa sredstvima rada, osobnom zaštitnom opremom, mjestima rada, tehnologijom rada te radnim okolišem.

8.8. Objava 403-8 Radnici obuhvaćeni sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestu rada

Objava 408-8 Organizacija mora izvijestiti je li implementirala sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestima rada temeljem zakonskih zahtjeva i/ili prepoznatih standarda te koliko je radnika i osoba na radu obuhvaćeno sustavom odnosno koliko je osoba na radu obuhvaćeno auditiranim i certificiranim sustavom.

Zakon o ZNR navodi da se sustav zaštite na radu odnosi na sve radnike kao i na sve osobe na radu (osobe na stručnom osposobljavanju, osobe za privremene sezonske poslove, studenti ili učenici, volonteri, i dr.)

8.9. Objava 403-9 Ozljede na radu

Objava 403-9 navodi da organizacija mora izvijestiti o broju i stopi svih ozljeda na radu za sve radnike i osobe na radu uz navođenje koliko ih je sa smrtnim ishodom, a koliko s teškim posljedicama. Također je potrebno izvijestiti o nezgodama koje su se desile, a nisu uzrokovale ozljede te o aktivnostima koje su se poduzele ili se planiraju za uklanjanje opasnosti. Potrebno je izvijestiti i o broju izgubljenih radnih sati.

Zakon o ZNR obvezuje poslodavca da vodi evidencije o ozljedama, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu. Dodatni podzakonski propisi definiraju način i obvezu izvještavanja relevantnim državnim institucijama.

8.10. Objava 403-10 Bolesti povezane s mjestom rada

Objava 403-10 obvezuje svaku organizaciju da mora izvijestiti o bolestima uzrokovanih uvjetima na mjestu rada, posebno ako su dovele do smrtnog ishoda bez obzira radi li se o radnicima organizacije ili o osobama na radu odnosno drugim osobama. Također mora izvijestiti o svim opasnostima na mjestima rada koje predstavljaju rizik od bolesti, kako su te opasnosti utvrđene te aktivnosti koje su poduzete za otklanjanje tih opasnosti.

Tablica 1. Usporedba članaka Zakona o zaštiti na radu i pojedinih GRI 403 objava

ZAKON o zaštiti na radu	GRI 403 objave
-------------------------	----------------

Čl. 1 Predmet i svrha Zakona	Objava 403-1 Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestu rada
Čl. 18 Obveza procjene rizika na radu	403-2 Identifikacija opasnosti, procjena rizika i istraživanje nesreća
Čl. 36-40 Poslovi s posebnim uvjetima rada Čl. 14 Pružanje prve pomoći Čl. 57-60 Zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti Čl. 63 – 64. Zdravstvena zaštita na radu Čl. 80. – 81. Medicina rada Čl. 51-52. Stres na radu ili u vezi s radom	403-3 Zdravstvene usluge na mjestu rada
Čl. 31. – 34. Obavješćivanje i savjetovanje Čl. 53. Sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute	403-4 Sudjelovanje radnika, savjetovanje i komunikacija o zdravlju i sigurnosti na mjestu rada
Čl. 27. – 30. Osposobljavanje za rad na siguran način Čl. 79. Zaštita na radu u obrazovnim programima	403-5 Obuka radnika o zdravlju i sigurnosti na mjestu rada
Čl. 11. Opća načela prevencije	403-6 Promocija zdravlja radnika
Čl. 41.-43. Sredstva rada, osobna zaštitna oprema i mjesta rada Čl. 44. Tehnologija rada i radni postupci Čl. 45. – 50. Radni okoliš Čl. 55. Zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika, evakuacija i spašavanje	403-7 Sprečavanje i ublažavanje utjecaja na zdravlje i sigurnost na mjestu rada direktno povezanih s poslovnim odnosima
Čl. 4 Područje primjene	403-8 Radnici obuhvaćeni sustavom upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestu rada
Čl. 61 Vođenje i čuvanje evidencija i isprava te davanje podataka i obavijesti Čl. 65. Obveze poslodavca prema tijelima nadzora	403-9 Ozljeđe na radu
Čl. 63. Provođenje zdravstvene zaštite radnika	403-10 Bolesti povezane s mjestom rada

Izvor: Izvorno autorsko.

Zakon o ZNR zaštiti na radu propisuje provođenje zdravstvene zaštite radnika kao i obvezu uključivanja liječnika medicine rada te izvještavanje tijela nadzora o nastalim profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom. U tablici 1. prikazana je usporedba pojedinih usporedivih članaka Zakona s GRI 403 objavama.

U tablici 1. prikazana je usporedba pojedinih članaka Zakona o zaštiti na radu s pojedinim GRI 403 objavama (Lipnjak, 2019).

9. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI I PROCJENA RIZIKA

Jedno od važnijih zahtjeva zaštite zdravlja na mjestu rada je svakako identifikacija svih opasnosti, procjena rizika te na temelju rezultata smanjivanje rizika na najmanju razinu ili uklanjanje rizika. Zbog toga svaka organizacija mora izraditi, implementirati i održavati procedure za trajnu identifikaciju opasnosti, procjenu rizika i definirati potrebne mjere kontrole. Pri tome potrebno je obuhvatiti sve aktivnosti radnika, posjetitelja, dobavljača i ostalih koji imaju pristup radnim prostorima. Također je potrebno identificirati i rizike koji potječu izvan mjesta rada a u stanju su na različite načine utjecati na zdravlje i sigurnost. Moraju se analizirati procesi, stanje instalacija i opreme te organizaciju rada, uključujući njihovu prilagodbu ljudskim mogućnostima Metode koje organizacija odabere za identifikaciju opasnosti i procjenu rizika mora jasno definirati opseg primjene i vrijeme u kojem će se provesti, kako bi se osigurao proaktivni pristup, te omogućiti identifikaciju, prioritete i dokumentiranje rizika i primjenu odgovarajućih kontrola.

10. ZAKLJUČAK

Zakon o zaštiti na radu kao i GRI standard 403 imaju zajednički cilj: da zaštite zdravlje radnika i osiguraju sigurno mjesto rada. Zdravi i sigurni radni uvjeti odnose se i na prevenciju fizičkog i mentalnog oboljenja i promociju zdravlja radnika. Zakon o zaštiti na radu propisuje obvezu implementacije sustava zaštite zdravlja i sigurnosti u organizacije putem pridržavanja svih zakonskih odredbi. Zadovoljavanjem zahtjeva standarda GRI 403 za izvještavanjem o održivosti, dodatno se postiže unapređenje, ne samo zaštite zdravlja i sigurnosti na mjestima rada nego i utjecaj organizacije na odgovorno društvo u području zaštite zdravlja radnika. Identifikacijom opasnosti, procjenom rizika i odgovarajućim aktivnostima organizacija treba omogućiti smanjivanje/uklanjanje rizika metodama eliminacije, zamjene, dodatnim kontrolama, upozorenjima te osobnom zaštitnom opremom. Primjenom svih odredbi Zakona o zaštiti na radu, organizacija može uz nekoliko dodatnih dokumentiranih informacija koje se odnose na tematski specifične objave 403-8 o radnicima obuhvaćenih sustavom, 403-9 o ozljedama na radu te 403-10 o bolestima povezanim s mjestima rada, kvalitetno izvijestiti o održivosti prema zahtjevima standarda GRI 403. Dodana vrijednost sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na mjestu rada u organizaciji postiže se i implementiranjem dodatnih zahtjeva koje donosi norma ISO 45001 koja uključuje nadzor internim i eksternim auditima, ocjenom vodstva, razmatranjem prilika za poboljšanje sustava. Poznata je izreka “Zadovoljan i zdrav radnik, najbolji je radnik”. Dobar je za obitelj, za zajednicu, za društvo općenito, za održivost te za uspješnost organizacije

Predlaže se usklađivanje termina u prijevodima s engleskog na hrvatski GRI 403 standarda s terminima korištenim u Zakonu o radu i Zakonu o zaštiti na radu i pridruženim podzakonskim aktima.

Summary:

ADVANTAGES OF THE IMPLEMENTATION OF
THE SUSTAINABILITY REPORTING STANDARD GRI 403

GRI standards represent the best practice in the world for public reporting on a range of economic, environmental and social impacts. Standard-based sustainability reporting provides information on the positive or negative contributions of a sustainable development organization. The new Standard on Corporate Social Responsibility GRI 403 (Global Reporting Initiative) Health and Safety at Work 2018 emphasizes an approach to managing the non-financial impacts associated with worker safety and their health. Ten related disclosures of the standard require the organization to have a workplace health and safety management system in place, identify hazards, assess risks, investigate incidents, involve workers in decision making, account for and report workplace injuries and occupational diseases, etc. The main advantages of the implementation of the GRI 403 standard are presented in the paper and a parallel presentation of the requirements of the GRI 403 standard with the legal requirements of the Republic of Croatia in the field of occupational health and safety.

Key words: *Global Reporting Initiative, Standard GRI 403, Occupational Health and Safety.*

11. LITERATURA

1. Gašperov, J., Zahtjevi sustava upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu prema HRN ISO 45001:2018 – Razlike u odnosu na prethodni BS OHSAS 18001:2007, Stručni skup HUZRM, Zagreb, 2019.
2. Globalreporting dostupno na <https://www.globalreporting.org/standards/media/1910/gri-403-occupational-health-and-safety-2018.pdf>
3. HRPSOR – Standard GRI 403 Zdravlje i sigurnost na mjestu rada.
4. Hrvatska norma HRN ISO 45001:2018 en Sustavi upravljanja zaštitom zdravlja i sigurnosti na radu – Zahtjevi s uputama za uporabu (ISO 45001:2018).
5. Lipnjak, Gorana, “Prednosti implementacije norme HRN ISO 45001:2018 i standarda GRI 403”, 11. Konferencija o društveno odgovornom poslovanju”, Zagreb, 2019.
6. Pravilnik o izradi procjene rizika (N.N. 112/14).
7. Skoko, B., Mihovilović, Maja, *Odnosi s javnošću u funkciji društveno odgovornog poslovanja*, Praktični menadžment, 2014.
8. Wikipedia dostupno na https://hr..org/wiki/Dru%C5%A1tveno_odgovorno_poslovanje (Preuzeto 19.12.2019.)
9. Zakon o zaštiti na radu, (N.N. 71/14, 118/14, 94/18, 96/18).